

**Türk Milletine ve
Bilime Adanmış Bir Ömür
Prof. Dr. Akif AKKUŞ**

Editör: Ali MEYDAN

Editör: Prof. Dr. Ali MEYDAN

TÜRK MİLLETİNE VE BİLİME ADANMIŞ BİR ÖMÜR:
Prof. Dr. Akif Akkuş

ISBN 978-625-7880-48-0
DOI 10.14527/9786257880480

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2020, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.
Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Hocamı yazdım

Ya da

Hocam anlattı, ben yazdım.

Yazarken bir yandan Hocamın çocukluğuyla 1960'lı yılların Tarsus'unu, gençliğiyle 1970'li yılların İstanbul'unu, 1980'li yılların Trabzon'unu bir yandan da Türkiye'nin yakın tarihini yaşadım, diyebilirim. Türkiye'nin son 55-60 yılda sosyal, ekonomik, kültürel, politik ve eğitim yaşamında nereden nereye geldiğini çok net görebildim. Hocamın anlattıklarının; bu yönüyle bir otobiyografi perspektifinden "Türk Kültürü ve Tarihi" diyebileceğim, kitaptan okuyup da anlayamadığım, öğrenip de ilişkisini kuramadığım, bilip de ayırdına varamadığım pek çok olayı ve olguyu bir bütün hâlinde görmemi, anlamamı sağladığı kanaatindeyim.

1993 yılından beri yanında bulunmaktan, öğrencisi olmaktan büyük mutluluk duyduğum Hocamın örnek kişiliğinin, değerinin bir defa daha farkına vardım.

Bir ömür nasıl yaşanır diye yazmaktan, örnek vermektense ziyade 70 yıllık hayatını aile çevresinden arkadaşlarına, öğrencilerinden milletine kadar örnek olarak yaşamak paha biçilmez bir güzelliştir. Örnek olmasının yanı sıra, bir ömrün nasıl güzel ve kaliteli yaşanabileceğini bir kere daha anladım.

Profesör olarak atandığımda teşekkür kısmında şöyle yazmıştım: “Üzerimde o kadar değerli insanın emeği var ki... Hepsine ayrı ayrı teşekkür etsem de mutlaka unutacaklarım olacaktır. İsim yazmadan hepsine ayrı ayrı teşekkürü bir borç bilir, hepsine saygılarımı sunarım. Ancak özellikle iki kişiye teşekkür etmek istiyorum: Bize özgür ve bağımsız yaşayacağımız bir ülke armağan eden Cumhuriyet’in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ve İstanbul’da sınıf öğretmeniiken akademik hayata girmeme vesile olan ve akademik hayatın her adımında destek ve yardımlarını esirgemeyen kıymetli danışmanım Prof. Dr. Akif Akkuş’a şükranlarımı sunuyorum.”

Hayatımızda kıymetini bildiğimiz bilmediğimiz, şansımız ya da şanssızlığımız olan pek insan tanırız. Bu insanların çok azının kıymetini zamanında biliriz, çok azının da şansımız olduğunu anlarız. Bazen de şanssızlığımız olanlar üzerinde yoğunlaşırız.

Benim mi?

1993 yılında Hocamı tanıyınca şans yüzüme gülmüştü ve o günden beri hep yanımda oldu.

Saygıdeğer ve yüce gönüllü Hocama, Rabbim sağlık ve uzun ömür versin.

Prof. Dr. Ali MEYDAN

1974 yılında İçel'in Tarsus ilçesinde doğan Prof. Dr. Ali Meydan, ilk, orta ve lise eğitimini Tarsus'ta tamamladıktan sonra 1997 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakóltesinden mezun olarak İstanbul ili Ümraniye ilçesinde öğretmenliğe başladı. 1998 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakóltesine Araştırma görevlisi olarak atanan Meydan, 2000 yılında Yüksek Lisansını, 2004 yılında da Prof. Dr. Akif Akkuş danışmanlığında "Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Ünitelerinin İşlenişinde Öğrenmeyi Öğrenme Stratejilerinin Öğrencilerin Başarı ve Tutumlarına Etkisi" konulu tezi ile doktora eğitimini tamamlamıştır. 2009-2012 yılları arasında Mersin Üniversitesi'nde, 2012 yılından bu yana da Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde görevine devam etmektedir. Çeşitli bilimsel dergilerde makalesi, ulusal ve uluslar arası sempozyum ve kongrelerde yayını bulunmaktadır.

ORCID No: 0000-0002-1278-096X

HAKKINDA YAZILANLAR

Eşim Akif Akkuş

Berrin Özden AKKUŞ

Eşim Akif AKKUŞ, vefakar bir eş, iyi bir aile babası, merhametli, yardımsever, arkadaş canlısı, memleket ve millet sevdalısı, evlatlarına düşkün, hoş sohbet bir babadır. Öğrencilerini de evlatlarının yerine koyan, onları da çok seven, sorunlarına eğilen, problemlerini mutlaka çözmeye çalışan, ailesine, vatanına ve milletine bağlı kişiler olarak yetişmelerine özen gösteren iyi bir eğitimcidir.

Hocalık mesleğini çok önemseyen ve bundan büyük keyif alan, mesleğini adeta hayat felsefesi olarak benimseyen ve hayatının her alanında bunu hissettiren eşim Akif AKKUŞ, bu tutumuyla herkesin sevgisini ve saygısını kazanan ülkemizin değerli bir bireyidir. Memleketinin her zaman gurur kaynağı olan kıymetli eşim yemekleriyle birlikte insanlarını da ayrıca çok seven iyi bir Mersinli, iyi bir Tarsusludur.

Hayat boyu sadık bir eş, şefkatli bir baba olan sevgili eşimi her zaman yanında olan ve onu destekleyen evlatları ile ben çok seviyoruz.

Canım Babam

Murat Can AKKUŞ

Canım babam, çocukluğuma dair çok hatırladığım şeyler yok ama sizin bana anlattıklarınızla az da olsa o anları yaşıyorum. Bana alınan her oyuncak kırımam, artık bunu kıramaz dediğiniz nice oyuncak... Daha küçücük bir bebekken Trabzon'daki evin balkonundan inişim ve dış duvarın üstünde emekleyişim... Hala nasıl olur diye düşünüyoruz. Epeyce yaramaz bir çocukluk yaşamışım. Ama hiç unutamadığım dolu anımız var. Daha ilkokulun ilk gününde tüm çocuklar annelerinin bacaklarına gitme diye tutunup ağlarken ben babamı bırakmadım ve bana kıyamayıp arka sıraya oturdu, ben de ders boyu kafamı çevirip çevirip orada mı diye babamı izleyip durdum. Babam derslerimde de bana hep yardımcı oldu. Birlikte matematik çalışıyorduk, ama bende dikkat bozukluğu vardı galiba kafamı çok veremiyordum. Babamsa tüm sabrı ve şefkatiyle bana anlatmaya çalışırdı.

Daha küçük bir çocukken babamın çok yönlü bir insan olduğundan henüz haberim yoktu. Hem üniversite hocalığını hem de siyasi yönünü yaşımla büyüdükçe anlamaya başladım. Üniversite hoca-

lığında birçok öğrenci ve hoca birçok öğrencisi ve hocalar ben Akif AKKUŞ'un oğlum dediğim zaman sürekli onu ne kadar çok sevdiğini ve saydıklarını anlatırlardı. Tabi bu da bana gurur verir ve işte benim babam derdim ama arada kıskanmıyor da değildim. Çünkü gündüz dersleri gece dersleri derken bazen çok görüşmezdik.

Babamın siyasi yaşantısı çok daha farklıydı ama üyesi bulunduğumuz partideki partililerin çoğu babamı tanıyor ve çok büyük saygı gösteriyorlardı. Yine bu kadar sevilen ve saygı duyulan birinin oğlu olmak beni çok gururlandırıyor. Ben de hep babam gibi olmak istiyordum diyordum ama henüz daha o aşamaya gelemedim. Onun kadar olabileceğimi de düşünmüyorum.

Bana vatan ve millet sevgisini, Atatürk sevgisini hep sen aşıladın canım babam. Ben her ne kadar ona çok layık olamasam da hep olmaya çalıştım. Ama babamın eli hep üzerimde oldu. Derler ya; babanın gölgesi yeter diye... işte tam da öyleydi. Gölgen benim en büyük hazinem. Rabbim seni başımızdan hiç eksik etmesin. Seni çok seviyorum canım babam...

Babam Akif Akkuş

Meriç Begüm BAŞEREN

Gülümseten ve zaman zaman içimizi buran, köy hayatının doğal, samimi, içten ama zor da olan çocukluk yılları... Hep güzel hatıralarla andığı çocukluk arkadaşları ve ailesiyle yokluk içinde de olsa keyifle hatırlanan çocukluk anıları. Hayatın içindeki tüm duygularla sınanmış, mutlu olmuş, üzülmüş, başarmış, kırılmış ama hep hayatın olumlu yönlerini görebilme yüceliğine erişebilmiş bir insan, babam...

Akif Akkuş, Tarsus'un Yanıkışla köyünden önce İstanbul Üniversitesi'ne, ardından Oxford'a ve kendini tanımladığı akademisyenlik hayatına birçok anı sığdırdı ömrüne, sığdırmaya da devam ediyor. Kendinden önce hep ülkesini ve ülkesinin güzel evlatlarını düşündü. İnsanlar için elini taşın altına koymaktan hiç geri kalmadı. Ülkesiyle ilgili hep güzel hayaller kuran, bu hayallerin de gerçekleşmesinde öncelikli olarak ilim ve bilimin ışığında doğru insan olmayı hedefleyen, toplumun önemli değerlerinden biridir.

Bizlerin de vatan ve millet sevgisini iliklerine kadar hisseden, iyi eğitilmiş ve hayat yolunda kendini eğiterek ayakları üzerinde duran bireyler olarak yetiştirmek en büyük amacıydı. Tabi ki önümüz-

de hayatı başarılarla dolu bir insan olmasının hissettirdiği baskıyı zaman zaman yaşamış olsak da bu durum ilerlememiz için hep bir ateşleyici unsurdu sanırım. Bu ülkenin güzel evlatlarını yetiştirme gayretinde olan ve halen daha gençlikle ilgili endişe duyan ve bundan hiçbir zaman vazgeçmeyen bir insan. Tüm bu koşturmaca içinde geçen hayatına rağmen evlatlarına iyi ve desteğini esirgemeyen bir baba olmak, hayata neşe katan bir eş olabilmeyi başarmak da zor olsa gerek. Ne mutlu biz ailesine ki güvenli ve huzurlu bir hayata nail olduk hep birlikte.

“Bil ki; yaşadıklarınla değil, yaşattıklarınla anılırsın” demiş Tolstoy. Birçok insanın kalbine, aklına güzel anılarla imza attığını düşündüğüm ve onu tanıyan her insanda hissettiğim babamın evladı olmaktan gurur duyuyorum.

Babacım

Müge Damla AKKUŞ

Benim için baba, tüm sosyal figürlerin üzerinde hayran olunası, gurur duyulması ve hayatın olmazsa olmaz olarak nitelendirilebilecek tüm kavramlarını bünyesinde barındıran sıcacık bir kelimedir. Bende bu kelimenin yarattığı tüm bu güzel çağrışımlar ve hissettirdiği daha nice güzel duyguların gerçek sebebi ise babam Akif AKKUŞ'un kendisidir.

Hayatım boyunca onun küçük kızı olmaktan gurur duyduğum ve duyacağım bir babam olduğu için, her zaman arkamdaki en büyük destekçim ve sığınağım olarak hem bilge hem şefkat abidesi bir babam olduğu için ve onun hayat akışında yer bulduğum için kendimi her zaman çok şanslı hissediyorum.

Sevgili babam; güzel ela gözlerinle bize hep sevgiyle, merhametle ve şefkat dolu baktığın için ve herkesin saygıyla bahsettiği, ülkesine faydalı bir insan olarak bize büyük bir gurur kaynağı olduğun için sana sonsuz teşekkürler.

Güvenilen, Dost ve Vatansever Akademisyenliğin Ender Örneği: Prof. Dr. Akif Akkuş

Prof. Dr. İhsan BULUT

Akdeniz Üniversitesi, 04.04.2020

Bir insanın herkesteki karşılığı farklıdır. Bilirim ne kadar zordur yazmak, kifayetsizdir kelimeler, cümleler. Hele de bir hocayı yazmak, anlamak, anlatabilmek... Bir de anlatacağımız insan bir hocadan çok, bir meslektaştan fazla ise... Tüm bu tereddütler içinde Prof. Dr. Akif AKKUŞ kitabında düşüncelerimin bir yerinde adımın geçecek olması minnet ve müteşekkirliliği ile saygıdeğer hocamızın bendeki yansımalarını ve tanışmamızı özet olarak arz etmek istiyorum.

Akif Akkuş ismini öğrenciliğim son, asistanlığımın ilk yıllarında duymuştum. Önceden KTÜ'de çalıştığı sonra Konya'ya geçtiği, milliyetçi olduğu için üniversiteden atıldığı gibi özellikleri dikkatimi çekmişti. Ancak asıl tanışmamız 1989 yılında Güneybatı Akdeniz Gezisi için uğradığımız Selçuk Üniversitesinde olmuştur. Zira o zaman Erbaada doktora çalışmamı yapıyordum ve Akif Hocamın akademik yönü, insani nitelikleri ve milli duyguları ile ilgili bilgi-

lerim lisanstan öğrencisi olan ve daha sonra doktora hocası olduğum sevgili Prof. Dr. Eren Yürüdür sayesinde artmıştı. Belli ki Akif Hoca'nın da o zamanki 7 coğrafya eğitimi ve 5 civarındaki coğrafya bölümündeki elemanlar hakkında araştırmaları ve bilgisi vardı. Zaten coğrafyacı akademisyen ve doktoralı eleman da çok azdı. Nitekim 1994'te Burdur'da kısa dönem askerlik yaptığım yıllarda Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesine dekan olmuş ve o zamanlar bölüm başkanım ve doktora danışmanım olan hocamdan müsaadeyle beni Niğde'ye dekan yardımcısı olarak istemişti. Zira bu tür görevler ve mesai arkadaşlığı o zamanlar rastgele insanlara teklif edilmezdi. İsrarla “o zamanlar” diyorum -çünkü başkaydı o zamanlar- nezaket, saygı, sevgi, bağlılık vazgeçilmezlerdi. Hocam bizim adımıza karar vermiş, uygun olmayacağına hükmetmişti. Çünkü o zamanlar işine en çok yarayan eleman bendim ve benim hocam da tüm hocalar gibi akademiye kazandırdığı elemanlarla uzun süre çalışmak istiyordu. Bizim ilişkilerimiz ve diyaloglarımız da direkt yahut dolaylı olarak hocalarımız vasıtasıyla kurulur, şekillendirilir ya da sonlandırılırdı. Biz bunu akademik teamülün bir parçası sanırdık veya öyle gösterilirdi. İtiraf etmeliyim ki, o zamanki şartlar şimdiki ucube idareci-hoca, hoca-hoca, hoca-öğrenci, öğrenci-öğrenci ilişkilerinden çok daha düzeyli ve samimiydi. Akif Hoca bu hususta da farkını ortaya koyan bir hoca olarak öne çıkmıştı. Elemanlarıyla birlikte değerli ve güçlü olacağına inanarak ve bunun şiarıyla yaşamaktaydı. Bu durumu akademik teamül, ilke, gelenek gibi kavramlarla ifade edebiliriz.

Daha sonra 1996 yılında YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projelerinde Sosyal Bilgiler Eğitimi Programlarının Ankara toplantılarında bulunduk. O zamanlara kadar dış temasımız fazla olmadığı için tekil örneklerle eksik, daha doğrusu izole yetiştigimizi anladık. Farklı bir profesördü. Kibirsiz, mütevazı, güven veren, komplekslerinden arınmış, tutarlı, unvan şovenistliği olmayan, mesleğe ve meslektaşına saygılı hocaların da var olduğunu Akif Hocamızla gördük. O zaman anladık ki bilim gönül işi ve bu ancak birlikte hareket eden bir ekiple olur. Derleme, toplamayla bu işler olmaz.

Bunun semereleri yıllar sonra bugün Türk Coğrafyasına hizmet eden ve edecek olan “Konya Coğrafya Ekolü” diyebileceğimiz kıymetli öğrencileri ile alınmıştır. Tanışmamız, dostluğa, karşılıklı sevgiye, saygıya evrilerek, kongreler, jüriler, seyahatler şeklinde sürdü ve kendimiz gibi bildiğimiz, kendi gibi bilen meslektaşlık boyutuna ulaştı. Hatta Akif Akkuş Hocam iki yerde beni çok şaşırtmış, kendisine hayran bırakmıştır. İlki 2007 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesine müracaatımda milletvekilliği sürecinin en yoğun günlerinde atama raporumu yazmış, ikicisi ise 2019 yılı 15-22 Eylül tarihlerinde “Tataristan’a bir gurup ile kongreye gideceğiz, Hocam. Bizimle gelir misiniz?” teklifimize “Sizinle dünyanın öbür ucuna gelirim!” cevabını vermiş; bizlerle mükemmel bir Kazan, Moskova ve St. Petersburg bilimsel ve sosyal programı gerçekleştirmiştir. Ekibi-ne, birlikte yola çıktıklarına “Sizinle her yere gelirim!” diyerek çıkılacak yolun bütün sorumluluğunu üstlenebilen ve endişelendiğimiz, kararsız kaldığımız her konuda güven duyan ve güven veren tavrıyla liderliğin, öncülüğün naifliğiyle bize örnek olmaya devam etmiştir. Üstün vasıfları arasında cömertliği ile de dikkat çeken Akif Hocamız, oruçlu sabırla idare etmesini, paşa tavrıyla ikram etmesini en güzel gerçekleştiren örnek bir akademisyendir. Gezi boyunca ortak harcamalarımızın büyük bölümünü kendisi yaptığı hâlde masraflara ortak olmak istediğimizde reddederek ve çocuklarımızın isimlerini söyleyerek “Onunla benden hediyeler alın.” diyecek kadar cömert ve nezaket sahibi bir hocadır. Anlıyoruz ki hocalar için asistanları evlat kıymetinde, onların aile fertleri de aynı değerde kardeş ve torun gibi hatırdadır ve gönülde olmalıdır.

Biz de diyoruz ki “Sevgili Akif Hocam! Her gezi ve organizasyon teklifinize acabasız “Sizinle dünyanın öbür ucuna geliriz.” demesi gerekenin bizler olduğunu ve her zaman hazır olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Akif Akkuş Hocamızı tanıdığım kadarıyla klasik 9 madde ile özetlemek istiyorum.